

ПОЛИТИКА

Raste broj zaraženih u železari – cela administracija na plaćenom odsustvu

<http://www.politika.rs/sr/clanak/467052/Raste-broj-zarazenih-u-zelezari-cela-administracija-na-placenom-odsustvu>

U narednih šest nedelja svih 960 zaposlenih iz administracije biće odsutni sa posla po dve nedelje, a smanjenjem broja radnika u fabrici umanjicemo i opasnost od većeg širenja zaraze, kažu za „Politiku” iz železare u Smederevu.

Oko 30 odsto zaposlenih u „Železari Smederevo” biće narednih dana upućeno na plaćena odsustva sa 70 odsto zarade, saznaje „Politika” u toj fabrici, odakle nam i zvanično potvrđuju ovu informaciju. Čelnici „HBIS Srbija” doneli su, kako tvrde, ovu odluku zbog virusa korona i sprečavanja širenja epidemije, te da povod nije smanjeni obim posla i plasman robe zbog korona krize.

Krizni štab za praćenje primene mera za suzbijanje i sprečavanje zarazne bolesti kovid 19 kompanije „Hbis grup Srbija”, doneo je odluku da zbog povećanja broja zaraženih u fabrici, pošalje 30 odsto zaposlenih u administraciji na godišnji odmor ili plaćeno odsustvo, u periodu od dve nedelje. Na taj način u narednih šest nedelja svih 960 zaposlenih iz administracije biće odsutni sa posla po dve nedelje, a smanjenjem broja radnika u fabrici umanjicemo i opasnost od većeg širenja zaraze, kažu za „Politiku” iz železare u Smederevu.

Ova mera najpre je primenjena na pedesetak zaposlenih iz Beograda, koji je žarište epidemije, a oni su na posao dolazili organizovanim autobuskim prevozom, saznaje naš list.

Od samog početka pandemije u fabrici su zaražena ukupno 123 radnika, tvrde u HBIS-u.

U septembru i oktobru imali smo ukupno petoro, dok ih sad u novembru već ima 35. Iako se virus progresivno širi u zemlji, fabrika do sada nije pretrpela značajne posledice zahvaljujući merama našeg kriznog štaba kojih se pridržavaju svi zaposleni. Treći udar u našoj kompaniji je počeo 24. oktobra i činjenice ukazuju da su zaraženi virus mahom dobijali van fabrike, tako da ova nova odluka predstavlja samo još jednu od preventivnih mera zaštite zdravlja svih nas, kažu za naš list.

Na naše pitanje hoće li se ova mera odraziti na poslovanje HBIS-a i proizvodnju, navode da će se proizvodnja nastaviti shodno srednjoročnim planovima za ovu godinu, a ove mere neće uticati ni na ostatak poslovanja HBIS-a u Srbiji.

Fabrika radi u skladu sa biznis planom i procena je da po 320 zaposlenih iz administracije može da odsustvuje dve nedelje sa svojih radnih mesta, a da fabrika nastavi neometano da funkcioniše u ovim uslovima pandemije, kažu za „Politiku” kineski vlasnici železare u Smederevu.

Ponovo počela proizvodnja u fabrici obuće „Leonardo”

Italijanski vlasnik radnicima još duguje neisplaćene zarade, kao i otpreminu nakon što ih je proglasio tehnološkim viškom

<http://www.politika.rs/sr/clanak/466981/Po-no-vo-po-ce-la-pro-iz-vod-nja-u-fa-bri-ci-obu-ce-Le-o-nar-do>

Italijanski proizvođač ekskluzivne obuće „Leonardo” ponovo je pokrenuo proizvodnju u Subotici. Na posao su vraćena 33 radnika, što je tek petina zaposlenih koji su radili u pogonima početkom ove godine i do početka krize u proizvodnji.

Fabrika „Leonardo”, koja proizvodi gornje delove obuće za matičnu italijansku firmu „Pakerson”, ali je radila i za brendove poput „Valentina” i „Gučija”, prestala je sa radom tokom marta i aprila i nje-ne mašine su mirovale sve do ovog novembra. Zvanično obrazloženje je bilo da je zbog epidemije virusa korona, čije je jedno od najvećih žarišta bila Italija, došlo do poremećaja u proizvodnji, ali i u plasmanu robe, jer je došlo do zatvaranja tržišta Rusije i arapskih zemalja za njihove proizvode. Vlasnik je u martu poslao pismo zaposlenima u Srbiji da ne želi da im da otkaz, da su mu potrebni jer namerava u septembru da nastavi proizvodnju.

Ipak, deo radnika tvrdio je da su problemi u poslovanju nastali još pre korone, početkom godine, kada im je januarska zarada, koja se kreće oko minimalca, isplaćena na rate. Veliki deo radnika napustio je preduzeće u potrazi za novim poslom, a kako je ostao bez više od 10 odsto radnika fabrika, „Leonardo” nije mogao da očekuje ni pomoć Vlade Srbije. Osim sindikata, tada se u rešavanje problema radnika koji su ostali bez posla, kao posrednik, uključio i gradski zaštitnik građana.

U preduzeću sada kažu da im vlasnik nije dozvolio da se oglašavaju za medije, ali se nadaju da će za mesec, dva proizvodnja biti nastavljena u punom obimu.

Međutim, deo radnika od „Leonarda” i dalje potražuje neisplaćene zarade, ali i otpremnine nakon što su proglašeni tehnološkim viškom. Kako za „Politiku” objašnjava Ištvan Huđi, predsednik Saveza samostalnih sindikata Subotice, radnici potražuju svoja prava i putem suda, a onima koji su vraćeni na posao ponuđeno je da se zaostali novac isplati kroz nekoliko rata. „Očekivano je bilo i da poslodavac vrati na posao iskusne radnike koji su obučeni za ovu vrstu veoma skupe proizvodnje. Važno je da je proizvodnja ponovo pokrenuta i da ljudi imaju priliku da rade”, kaže Huđi.

Fabrika „Leonardo” otvorila je svoj prvi pogon u Subotici 2003. godine i do ovog proleća poslovala je bez problema, a u jeku proizvodnje zapošljavala je oko 150 radnika.

Svaki deseti državni dinar nezakonito potrošen

<https://nova.rs/vesti/biznis/svaki-deseti-drzavni-dinar-nezakonito-potrosen/>

Korisnici državnog novca prošle godine napravili su greške u svojim poslovnim knjigama "teške" čak 451 milijardu dinara, što je 3,8 milijardi evra. Među najvećim greškama su, prema podacima Državne revizorske institucije - trošenje novca za javne nabavke, obračun plata i evidencija imovine i obaveza. DRI je tokom prošle godine podnela 256 zahteva za pokretanje prekršajnog postupka, 12 prijava za privredni prestup, 33 krivične prijave i 47 informacija nadležnim tužilaštvima.

Greške u završnim računima javnih preduzeća i drugih korisnika budžetskog novca prošle godine su, prema rečima Duška Pejovića, predsednika Državne revizorske institucije, iznose 441 milijardu dinara, dok nepravilnosti u poslovanju iznosile 10 milijardi dinara.

Revizori su utvrdili da je svaki deseti dinar u kontrolisanim javnim nabavkama – utrošen nepravilno.

Te "nepravilnosti" vredne su čak 2,82 milijarde dinara, dok je vrednost ukupno kontrolisanih javnih nabavki bila 29,2 milijarde dinara.

"Glavne nepravilnosti u postupcima javnih nabavki odnose na to da su u konkursnoj dokumentaciji određeni (dodatni) uslovi za učešće u postupku javne nabavke koji nisu u logičkoj vezi sa predmetom nabavke u iznosu od 599,15 miliona dinara", istakao je Pejović predstavljajući Izveštaj o radu DRI za 2019. godinu na sednici Odbora za finansije, republički budžet i kontrolu trošenja javnih sredstava Narodne skupštine.

Dalje, pozivi za podnošenje ponuda i obaveštenja o zaključenju ugovora nisu objavljivana na Portalu javnih nabavki u propisanom roku ili nisu objavljeni uopšte u iznosu od 594,07 miliona dinara.

Takođe, javna preduzeća, lokalne samouprave, ustanove i drugi korisnici javnih sredstava potrošili su 306,69 miliona dinara a da nisu ni sproveli postupak javne nabavke.

Revizori su utvrdili i da je 202,24 miliona dinara potrošeno na zaključivanje ugovora kojim su se direktno kršila pravila javnih nabavki.

Tokom sednice Odbora dr Duško Pejović je predstavio je i Izveštaj o reviziji konsolidovanih finansijskih izveštaja završnog računa budžeta Gradske opštine Vračar za 2019. godinu. Po njegovim rečima, jedino su Gradska opština Vračar i AP Vojvodina dobile pozitivno mišljenje od

strane DRI i njihovi izveštaji poštuju postojeće propise i ispunjavaju postavljene standarde izveštavanja.

POSLODAVCIMA SVE TEŽE, ZARADE SVE MANJE Strani investitori i sada o pomoći države

<https://www.blic.rs/biznis/privreda-i-finansije/poslodavcima-sve-teze-zarade-sve-manje-strani-investitori-i-sada-o-pomoci-drzave/p6stkv9>

Privatni sektor pogođen je pandemijom, pa preporuka poslodavcima za naknadu zarade tokom kovida od 100 odsto nije dobro rešenje, navodi Savet stranih investitora (FIC) u "Beloj knjizi2020" i predlaže da bi puna zarada mogla da se očekuje samo uz pomoć države.

Ako je namera bila da se posebno zaštite zaposleni koji su izloženi kovidu19 tokom obavljanja posla, naknada zarade trebalo bi da se obezbedi iz sredstava obaveznog socijalnog osiguranja, jedna je od preporuka FIC - a data u "Beloj knjizi".

FIC navodi da je zaključak vlade u vezi toga izazvao nedoumice u praksi i probleme sa zaposlenima, koji su i u situaciji kada poslodavac nije izmenio opšti akt zahtevali isplatu naknade zarade u iznosu od 100 odsto ističući čak da je u pitanju povreda na radu jer su zaraženi ili su bili u kontaktu sa zaraženom osobom na radnom mestu.

U "Beloj knjizi" navodi se da određena rešenja u Zakonu o radu i dalje predstavljaju potencijalni problem poslodavcima, a to se pre svega odnosi na radni odnos za obavljanje van prostorija poslodavca.

Poslodavci imaju nedoumicu u vezi sa tumačenjem odredbe zakona koja propisuje da se, u slučaju rada van prostorija poslodavca, Ugovorom o radu ugovara naknada takozvanih drugih troškova rada i način njihovog utvrđivanja, ukazuje FIC.

S obzirom na to da Zakon o radu reguliše jedino radni odnos koji se zasniva radi obavljanja poslova van prostorija poslodavca, kao i mogućnost da se zaposleni i poslodavac sporazumeju da

zaposleni jedan period radnog vremena poslove obavlja od kuće, FIC navodi da iz toga proističe da koncept rada od kuće koji je preporučan tokom vanrednog stanja nema zakonsko uređenje.

FIC smatra da je potrebno da nadležni donesu preciznije i sveobuhvatnije smernice i za poslodavce u privatnom sektoru kada je reč o naročito ugroženim kategorijama zaposlenih u vezi rada od kuće.

Potrebno je precizirati razliku između rada od kuće i rada na daljinu (po mestu rada ili po sredstvima rada), te relativizovati potrebu definisanja „ mesta rada" kao obaveznog elementa ugovora o radu uvođenjem na primer □"primarnog mesta rada" za slučaj rada na daljinu.

Takođe, treba konkretizovati obaveznu stavku ugovora o radu van prostorija poslodavca □naknadu drugih troškova rada i način njihovog utvrđivanja jer je neophodna pravna izvesnost i sigurnost, ukazuje FIC.

Dodaje da je Zakonom o bezbednosti i zdravlja na radu potrebno definisati obaveze poslodavca i zaposlenih u odnosu na rad van prostorija poslodavca.

Poslodavci odlučuju da li će primeniti odredbe uz prethodnu izmenu opšteg akta ili ugovora o radu, tako da sporna preporuka nema obavezujući karakter za poslodavce u privatnom sektoru, navodi FIC.

Savet predlaže i izmene i dopune Zakona o radu u delu koji uređuje stručno osposobljavanje i usavršavanje.

Ovim zakonom treba predvideti odgovarajuće modalitete angažovanja učenika srednjih škola, studenata i drugih lica van radnog odnosa radi sticanja praktičnih znanja i iskustva u stvarnom radnom okruženju, unapređenja karijere i lakšeg budućeg zaposlenja.

Nastavak započetih reformi u oblasti rada neophodan je preduslov za stvaranje poslovnog ambijenta u kome će tržište Srbije privlačiti strane investicije i pospešiti otvaranje novih radnih mesta, navodi se u "Beloj knjizi 2020".

Takođe, prepoznavanje i uređenje fleksibilnijih formi rada, regulisanja radnih praksi kada nisu deo obaveznog obrazovnog programa, digitalizacija i pojednostavljenje strogo formalnog načina komunikacije između poslodavca i zaposlenog, kompleksna struktura zarade i načina obračuna naknade zarade, trebalo bi između ostalog da budu prioriteta u daljoj reformi Zakona o radu.

FIC ukazuje i da je neophodno dalje pojednostavljenje i ubrzanje postupka zapošljavanja stranaca i kretanja radne snage uopšte, prepoznavanje delatnosti koje, usled svoje specifičnosti, podležu ograničenoj mogućnosti zapošljavanja osoba sa invaliditetom.

Takođe, donošenje podzakonskih akata kojima će se obezbediti efikasna primena Zakona o dualnom obrazovanju u praksi i dalje unapređenje obrazovnog sistema u celini.

Iako je donošenjem i stupanjem na snagu Zakona o agencijskom zapošljavanju regulisano iznajmljivanje radne snage i rad agencija za privremeno zapošljavanje, u određenim segmentima ostaje prostor za dalje unapređenje ove oblasti, navedeno je u "Beloj knjizi".

Poreska uprava počela je da "ČEŠLJA" BANKARSKE RAČUNE FRILENSERA, a poseban PIK bacila je na zarađivanje u ovih 40 zemalja

<https://www.blic.rs/biznis/vesti/poreska-uprava-pocela-je-da-ceslja-bankarske-racune-frilensera-a-poseban-pik-bacila/2qjmh78>

Poreska uprava započela je sa "češljanjem" bankarskih računa fizičkih lica kako bi u trag ušla što većem broju frilensera koji zarađuju u inostranstvu, a ne plaćaju porez.

Prema našim saznanjima, Poreska uprava je oko 15. oktobra, pozivajući se na član 45. Zakona o poreskom postupku i poreskoj administraciji, zahtevala od banaka u Srbiji da joj do kraja oktobra dostave izveštaje o svim transakcijama na deviznim računima fizičkih lica. U međuvremenu je započela i sa njihovom analizom.

Izveštaj obuhvata period od januara 2016. do oktobra 2020. godine i odnosi se na transakcije u kojima je jedan od učesnika iz zemalja sa liste poreskih rajeva.

Drugim rečima, ukoliko ste od 2016. do oktobra 2020. primali ili vršili uplate sa ili na račun otvoren u banci koja posluje u nekoj od zemalja sa liste, detalji ovih transakcija se nalaze u izveštaju. To, svakako, ne znači da nisu kontrolisane i uplate iz nekih drugih država.

Narodna banka Srbije u off-shore zone svrstava sledeće zemlje: Andora, Antigva i Barbuda, Angvila, Aruba, Barbados, Bahrein, Bermudi, Bahami, Belize, Kukova Ostrva, Kurasao, Dominika, Grenada, Gernzi, Gibraltar, Hong Kong, Ostrvo Man, Džersi, Sent Kits – Nevis, Kajmanska Ostrva, Liban, Sent Lusija, Lihtenštajn, Liberija, Maršalska Ostrva, Monserat, Mauricijus, Nauru, Niue, Panama, Filipini, Sejšeli, Singapur, Sent Martin, Turks i Kaikos Ostrva, Sent Vinsent i Grenadini, Devičanska Ostrva (Britanska), Devičanska Ostrva (SAD), Vanuatu i Samoa.

Zarađivali i do 3.000 evra mesečno

Ove provere dovele su do novih poziva frilenserima da se jave Poreskoj upravi kako bi učestvovali u postupku kontrole prihoda i obračuna poreza po osnovu uplata iz inostranstva. Iz Udruženja navode da ih je nedavno kontaktiralo šest osoba koje su dobile ovakve pozive.

Navode da je reč o osobama iz različitih mesta u Srbiji i da su kontrolisani računi u više različitih banaka.

Ovi ljudi zarađivali su na različite načine – izradom video-igara, objavljivanjem reklama preko različitih platformi, obradom slika i video-zapisa, a mesečni iznosi kreću se od manje od 1.000 evra, pa do 3.000 evra.

Udruženje radnika na internetu, podsetimo, pozvalo je sve svoje članove, i one koji ih podržavaju, na digitalni protest pošto od premijerke i ministra finansija još uvek nisu dobili odgovore na svoje zahteve za obustavu retroaktivne naplate poreza i otpočinjanje pregovora oko budućeg pravnog statusa i načina oporezivanja "slobodnjaka" na internetu.

Prethodno je resorno ministarstvo finansija javno pozvalo frilensere da se jave i plate porez koji duguju za prethodne četiri godine. Pojedinci su izračunali da bi to značilo da moraju platiti odmah i do 11.000 evra.

Danas

Manji porezi u ugostiteljstvu dobili podršku ministara, ali ne i Fiskalnog saveta

Manji PDV na hotelske usluge: krizna ili lobistička mera?

<https://www.danas.rs/ekonomija/manji-pdv-na-hotelske-usluge-krizna-ili-lobisticka-mera/>

Nova ministarka turizma, trgovine i telekomunikacija Tatjana Matić pokrenula je inicijativu za smanjenje PDV-a sa 20 na 10 odsto na usluge ishrane u ugostiteljstvu.

„Uvođenje tzv. Kovid-19 PDV-a po ugledu na većinu evropskih zemalja, treba da značajno ublaži udarac koji je sektor turizma pretrpeo usled posledica pandemije, dok je jedan od predloga da se s Narodnom bankom Srbije razmotri mogućnost produženja moratorijuma na kredite privrednicima ovog sektora“, rekla je nova ministarka uz napomenu da je šteta za ugostiteljski i turistički sektor ove godine milijardu evra.

Ova inicijativa nije nikakva novina, hotelijeri još od 2018. apeluju i zahtevaju da se na ugostiteljske usluge primenjuje niža stopa PDV-a, ali ovakve ideje nisu prolazile kod Ministarstva finansija.

I u avgustu nakon drugog talasa pandemije, kada se govorilo o merama pomoći privredi, prethodni ministar turizma Rasim Ljajić ocenio je da „neke od opcija, poput smanjenja PDV, nisu realne zbog nedostatka novca“.

Oko ove mere i dalje ostaju ista neslaganja između hotelijera i restoratera i ekonomskih stručnjaka.

Georgi Genov, direktor Udruženja hotelijera i ugostitelja HORES, kaže da bi to bila prava, sistemska mera koja bi restoraterima pomogla i kratkoročno i u dugom roku.

„Smanjenje PDV-a je izuzetno efikasna mera za oporavak restorana i hotela. Ona može dovesti i do smanjenja cena, povećanja zaposlenosti i veće poreske discipline, jer će se isplatiti ugostiteljima koji rade na sivo da uredno izdaju fiskalne račune. Mi smo i ranije podnosili ovakve inicijative, ali mislimo da je sada vreme sazrelo da se to i usvoji. Takođe, treba voditi računa i o konkurentnosti, jer ako svuda u okruženju primenjuju niže stope PDV-a mi ćemo biti nekonkurentni“, objašnjava Genov, navodeći primere evropskih zemalja u kojima je nakon smanjenja PDV-a povećan broj zaposlenih i investicije u ovaj sektor.

S druge strane, teška situacija u kojoj su se našli ugostitelji nije promenila mišljenje Fiskalnog saveta.

Član Saveta Nikola Altiparmakov ističe da smanjenje PDV-a nije krizna mera, već lobistička mera koja bi važila samo za deo privrede koji bi se favorizovao u odnosu na ostale.

„Poznato je da je najbolje imati poresku stopu jednaku za sve. Osim toga, to je neefikasna mera i to smanjenje poreza završiće u džepovima vlasnika, a ne u manjim cenama. Kada smo smanjili PDV-a na hardver i softver kako bi se kompjuterski opismenilo stanovništvo, pokazalo se da kompjuteri u Srbiji nisu bili ništa jeftiniji nego u Bugarskoj u kojoj je bio veći porez i da su svu dobit uzeli trgovci, a ne građani“, objašnjava Altiparmakov.

Pored toga, on napominje i da ako nekom treba pomagati to su zaposleni, a ne vlasnici hotela.

„Oni su svesno odlučili da investiraju u hotele, znajući da na taj sektor kriza ima veliki efekat, ali im je išlo i mnogo bolje nego ostalima pre krize“, objašnjava Altiparmakov.

Od 2018. godine hotelijeri i ugostitelji pokušavaju da izbore smanjenje poreza na dodatu vrednost za svoje usluge, ali bezuspešno.

Jedan od najglasnijih zagovarača ove mere bio je Tomislav Momirović, vlasnik Mona hotela.

Ovog puta njegovih izjava nema, ali zato on sedi u Vladi Srbije kao ministar građevinarstva pa bi ovaj put mera smanjenja PDV-a mogla naići na blagonakloniji prijem kod ministra finansija.

Moratorijum na investicione kredite

Pored smanjenja PDV-a hotelijeri i restorateri zatražili su i moratorijum na investicione kredite za one koji su u periodu pre krize ušli u investicije. Treći zahtev je da se sezonci koji rade u ugostiteljstvu uključe u zakon kojim se omogućava prijava sezonskih radnika u poljoprivredi. Kako objašnjava Genov, u ugostiteljstvu nije toliko izražena sezona zima-let, koliko u okviru sedmice, na vikend i radne dane.

Diskoteke ne rade gotovo osam meseci, svaka državi duguje više od šest miliona dinara

Posle Nove godine noćnim klubovima preti „ključ u bravi“

<https://www.danas.rs/ekonomija/posle-nove-godine-nocnim-klubovima-preti-kljuc-u-bravi/>

Od poslednjih osam, noćni klubovi i barovi u Srbiji nisu radili šest meseci, za to vreme plaćali su zakupe, takse, firmarine, a bez hitne direktne državne pomoći vlasnici ne veruju da će njihove firme opstati posle Nove godine.

„Samo u Beogradu je 16.000 zaposlenih u klubovima i barovima, sigurno je par hiljada već dobilo otkaze, a ukoliko se ne bude radila i Nova godina verovatno će veliki broj ljudi još dobiti otkaze, a firme će moći da stave ključ u bravu“, kaže za Danas predsednik Udruženja barova i noćnih klubova Miša Relić.

S obzirom na broj obolelih od korona virusa, Relić kaže da je gotovo sigurno da klubovi neće moći da rade za Novu godinu, a bez nje u januaru i februaru, napominje – nemaju čemu da se nadaju.

„Nova godina je zimnica za noćne klubove i ako se tada ne bude radilo, a plašim se da neće, onda 2. januara bez pomoći države možemo da zatvorimo sve, zato je bitno da država hitno odreaguje i pomogne. Ako su hotelijeri dobili pomoć po sobi, turističke agencije, krajnje je vreme da i ugostitelji dobiju direktnu pomoć“, napominje Relić.

On podseća da minimalci nisu bili pomoć firmama, već zaposlenima, te da nisu očekivali da će im biti naplaćeni doprinosi za 2020. i da većina ugostitelja od Fonda za razvoj nije dobila kredite.

„Zaista smo očekivali pomoć države firmama, koje treba da opstanu da bi posle ti zaposleni imali gde da rade. Očekujemo da se to uradi, kao u Sloveniji, Nemačkoj, drugim evropskim zemljama gde su dobili pomoć na osnovu toga koliko im je pao pazar. Realnija opcija i jednostavnije i jeftinije za državu bilo bi da pomogne po metru kvadratnom jednog lokala“, ističe naš sagovornik.

On podseća da gotovo šest meseci klubovi nisu radili, a da su ostatak vremena radili sa 80 odsto smanjenih kapaciteta.

„Ispada da smo zaista mogli da poslujemo dva meseca, a šest meseci dobijamo račune kao da se ništa nije dogodilo. Nadamo se sastanku sa predstavnicima iz Grada jer ima dosta nelogičnosti. Na primer, u Beogradu su noćni klubovi dobili 50 odsto popusta na zakup tokom vanrednog stanja, za 45 dana, baš kao i svi kafici i restorani. S tim što mi još jedan mesec duže nismo radili“, napominje Relić.

On kaže i da je Novi Sad odobrio popust od 80 odsto za zakupe lokala u gradskom vlasništvu, te da su od letos do Nove godine omogućili svima 50 odsto popusta na zakup, što nije slučaj u glavnom gradu.

„Nama je kapacitet smanjen za 80 odsto, možete da primite jednog čoveka na četiri metra kvadratna, treba da platite firmarine i 14 ili 15 taksi, plus rentu 100 odsto – vi ne možete da radite“, napominje on.

Relić koji je vlasnik i restorana i noćnog kluba u prestonici kaže da mu je za restoran pomoć od nekoliko minimalaca značila da preživi, ali da mu je klub „uništen“.

„U klubu imam 21 zaposlenog na neodređeno, tu su muzičari, obezbeđenje, pojedini kelneri koji samo vikendom rade na privremeno-povremenim poslovima, veliki broj ljudi je tu direktno i indirektno ugrožen, to je ceo jedan lanac od 16.000 ljudi samo u Beogradu“, ističe Miša Relić.

Početak jula Relić je za naš list rekao kako se dugovi klubova prema državi gomilaju, a trenutno prosečan objekat, kako kaže, na ime doprinosa, rente, struje i svih taksi duguje čak 6,3 miliona dinara.

„Prvog marta ti dugovi će u proseku biti devet miliona dinara po lokalu i to su cifre koje niko od nas ne može da plati za naredne dve godine u idealnoj situaciji, a već sada nam je kristalno jasno da idealne situacije neće biti ni naredne godine“, ističe Miša Relić. To je ono što, napominje on, država mora da razume i pomogne jer će u u suprotnom svi zatvoriti lokale, otići u stečaj, nakon čega ni država na kraju neće dobiti ništa.

Bolje i lokdaun

Ne bi voleo, kaže, da ih neko shvati pogrešno jer su ugostitelji za sve mere koje su uvedene, a da se oni pitaju država je mogla da uvede i lokdaun.

„Možda bi bolje bilo i to jer je veliki broj tajnih lokacija na kojima su žurke i dok je dozvoljeno kretanje noću mladi će naći način da se zabavljaju i to u mnogo lošijim okolnostima i prostorima nego što su klubovi“, ističe Relić.

UNIJA POSLODAVACA SRBIJE: Mnogi će ostati bez posla, biće teško bez podrške države

<https://www.novosti.rs/vesti/ekonomija/937352/unija-poslodavaca-srbije-mnogi-ostati-bez-posla-bice-tesko-bez-podrske-drzave>

UNIJA poslodavaca Srbije upozorava da će biti mnogo teško održati nivo privrednog delovanja u narednoj godini bez podrške države i da treba očekivati da će zbog toga mnogi ostati bez posla.

Krajem godine istice rok u kojem firme koje su koristile državnu pomoć zbog korone ne smeju da otpuštaju zaposlene.

Reč je, inače, o nešto više od milion zaposlenih u oko 235.400 firmi, kojima su isplaposednije "kovid naknade" u vidu 60 odsto minimalca iz državnog budžeta.

- Ove godine su firme opstajale, a zaposleni bili pošteđeni gubitka posla zahvaljujući podršci države kaže počasni predsednik Unije Nebojša Atanacković, - Gde će se ostajati bez posla, u velikoj meri zavisiće od delatnosti.

Najteže će biti u turizmu i ugostiteljstvu. Sve firme koje se bave međunarodnim turizmom će biti ili zatvorene ili će vrlo teško opstati sa sasvim malim brojem zaposlenih.

PETROHEMIJA RUSIMA ZA 150 MILIONA EVRA? Proizvod iz budućeg pogona bi vredeo mnogo više

<https://www.novosti.rs/vesti/ekonomija/937335/petrohemija-rusima-150-miliona-evra-proizvod-buduceg-pogona-vredeo-mnogo-vise>

NAFTNA industrija Srbije najverovatnije će da investira u izgradnju nove fabrike za proizvodnju polipropilena i preko ovog ulaganja, kroz dokapitalizaciju, postaće većinski vlasnik HIP "Petrohemije", saznaju "Novosti".

Vrednost ove fabrike iznosi između 100 i 150 miliona evra.

Kako nam je ispričao stručnjak, koji je upoznat sa problematikom ovog hemijskog giganta, NIS, koji je akcionar u "Petrohemiji", na ovaj način bi je dokapitalizovao, čime bi imao većinski udeo u upravljačkoj strukturi. To bi bila razmena između dve firme, po komercijalnom principu.

- Izgradnja fabrike polipropilena od velikog je interesa za samu "Petrohemiju", jer će tržišno bolje da se revalorizuje propilen, koji se dobija krekovanjem u etilenu - objašnjava naš sagovornik.

- On se dosad, uz dosta muka, kao sirovina prodavao na inostranom tržištu, a izgradnjom fabrike, propilen bi se prerađivao u polipropilen, čija je cena tržišno mnogo veća, kao i potražnja za njim. Time bi "Petrohemija" ostvarila još bolji poslovni rezultat i imala veću zastupljenost na inostranom tržištu polimera.

LANE, OPET, U "MINUSU"

SRBIJA se obavezala Međunarodnom monetarnom fondu da će naći kupca pančevačkoj fabrici. Prošle godine, međutim, premijerka je istakla da "Petrohemija", baš kao i MSK više nisu teret državi, jer nisu gubitaši.

Sprovedenjem unapred pripremljenog plana reorganizacije, dugovi "Petrohemije" su konvertovani. Srbija i javna preduzeća vlasnik su 76 odsto, NIS 21, a "Lukoil" tri odsto fabrike. Od gubitaša "Petrohemija" je postala dobitnik. Na kraju 2018. su ostvarili profit od 37,9 miliona dinara. Kraj prošle su, međutim, posle pet godina, opet dočekali u "minusu" - 2,2 milijarde dinara.

Računica privatizacije HIP "Petrohemije" postoji i u NIS. Prema rečima našeg stručnjaka, Rafinerija nafte "Pančevo", kroz rad postrojenja za duboku preradu, takođe će imati veće količine propilena za preradu, u budućoj fabrici polipropilena. Inače, "Petrohemija" koristi primarni benzin iz Rafinerije, koji je samo jedan od iscrpaka krekovanja nafte i to im NIS prodaje po osnovu ugovora.

- "Petrohemija" nikada u svom sastavu do sada nije imala ovu fabriku - objašnjava naš sagovornik. - Ona postoji samo u Odžacima, "Hipo", ali je malog kapaciteta. Od kada su Rusi došli u NIS, nije baš oduvek bilo jasno da li ih "Petrohemija" zanima ili ne, ali je činjenica da je to ekonomski isplativa investicija. Ukoliko se dogodi da kupe i da sagrade tu fabriku, to će biti odlična investicija za sve.

MEĐU NAJVEĆIM IZVOZNICIMA

"PETROHEMIJA" više od polovine svoje proizvodnje izvozi. Prošle godine je od 29,2 milijarde dinara prihoda, od kupaca iz inostranstva stiglo 17,7 milijardi dinara. U 2018. godini od 332,8 miliona evra prihoda, od izvoza je ostvareno 63 odsto. Poslednjih godina su uvek među prvih 15, a nekad, kao 2018. i među prvih 10 izvoznika. Njihov plasman u inostranstvo čini jedan do tri odsto ukupnog izvoza Srbije.

Ipak, dok ne padne konačna odluka, radne grupe će narednih dana tražiti prihvatljiv model, a Srbija se ponovo nada da je našla rešenje za "Petrohemiju". I ovog puta se očekuje da bi jedinog proizvođača petrohemijskih proizvoda u zemlji, polimera i sintetičkog kaučuka, mogli da preuzmu Rusi.

Ekonomisti veruju da je strateški partner nada da ova fabrika posluje pozitivno.

- Preuzimanje bi bilo jedino rešenje - smatra Ljubodrag Savić, profesor Ekonomskog fakulteta.

- Za nju se već dugo traži partner. Čini mi se da država to pokušava poslednjih 20 godina. Ali nije bilo zainteresovanih. Sama država za nju nema rešenje kako da ona posluje profitabilno. Poslednjih godina ona posluje sa dobitkom ili manjim gubitkom, ali nije tu reč o novim tehnologijama. To je posledica niske cene gasa i goriva, koji su njena osnovna sirovina. I ranije se razgovaralo sa Rusima, ali kao i da oni ne vide način kako to da urade. Deluje logično da to bude preko NIS, jer oni od njih nabavljaju većinu sirovine. Posetio sam tu fabriku pre pet do šest godina. I tada su verovali da su Rusi rešenje, ali mislim da ni oni ne znaju kako da je učine profitabilnom. Voleo bih da se ova fabrika privatizuje, ali se bojim da se priča ne završi kao prethodnih puta.

Kako je korona "ukrala" kulturu u Srbiji

<https://novaekonomija.rs/vesti-iz-zemlje/kako-je-korona-ukrala-kulturu-u-srbiji>

Kada je društveni život postao rizik, a život na distanci normalnost, povukla su se i sva mesta uobičajnog okupljanja – bioskopi, pozorišta, koncerti, knjževne večeri... Sve ovo dovelo je do izuzetno teške pozicije u kojoj su se našli svi zaposleni u preduzećima koja se bave kulturom ili kreativnom industrijom.

Zato i ne čudi što istraživanje koje je OEBS objavio u septembru ocenjuje kulturni i kreativni sektor kao najugroženiji, zajedno sa turističkim delatnostima. Podaci OEBS-a pokazuju da je oko 90 odsto svetskih muzeja privremeno zatvoreno u toku pandemije, dok se ostalih 10 odsto možda nikada neće ponovo ni otvoriti jer su pretpeli ogromne gubitke.

Anketa koja je sprovedena među evropskim muzejima ukazala je na to da su tri od pet muzeja nedeljno gubila oko 20.300 evra u periodu kada su bili zatvoreni, kao i kada su postojala ograničenja putovanja. Ovakvo stanje dovelo je do toga da je oko šest odsto zaposlenih u muzejima ostalo bez posla, dok je taj procenat još i veći kod stručnjaka koji su honorarno radili u muzejima, pa je njih čak 16 odsto prestalo da radi.

Ono na šta OEBS takođe skreće pažnju jeste da je karakteristika ovih delatnosti da su mnogi kojima je to primarni posao zapravo samozaposleni, a kao mali privrednici oni su i najosetljiviji na krize i na šokove kakva je zasigurno i trenutna pandemija.

SAMOZAPOSLENI NA PRVOJ LINIJI FRONTA

Na problem frilens radnika i saradnika skreće pažnju i **Milena Bogavac**, direktorka Šabačkog pozorišta, koja ističe kako su zaposleni u ovoj ustanovi imali redovna primanja i u periodu kada su pozorišta bila zatvorena zbog pandemije jer pripadaju javnom sektoru, ali da su plate u potpunosti prestale da dobijaju kolege i kolegice koji nemaju stalne ugovore u samom pozorištu.

"Naš kolektiv ne čine samo zaposleni, već i mnogo spoljnih saradnika, umetnika i frilensera. Ta stvar je posebno složena, kada se ima u vidu mera zvana 'zabrana zapošljavanja' koja je desetkovala pozorišta. Nijedan ansambl u Srbiji više nema dovoljno mladih glumaca; a kada su u pitanju umetnički zanati ili tehničke službe, stvar je još gora", objašnjava Bogavac za "Novu ekonomiju".

Kako dodaje, ovo pozorište je dobilo po - dršku svog osnivača, grada Šapca, pa su tako svoje stalne saradnike angažovali na "vanrednim" programima.

"Tako smo, tokom vanrednog stanja, snimili dve veb serije, koje smo s publikom delili putem našeg Jutjub kanala. Ovo je bio način da nastavimo da komuniciramo sa gledaocima, ali i da stalnim saradnicima pružimo priliku da zarade skromne honorare. Ipak, to nije bio slučaj u drugim gradovima i drugim pozorištima".

Kako su samostalni umetnici bili ostavljeni na milost i nemilost tržišta koje odjednom više nije moglo da im ponudi nikakav posao, izmoljena pomoć je na kraju stigla od države, ali tek u vidu bespovratne pomoći od 90.000 dinara i to u maju mesecu, nakon čega su ponovo bili ostavljeni sami sebi.

STARO MESTO, NOVE NAVIKE

Tek krajem avgusta počela je da se budi i kulturna scena kada su 24. avgusta otvorena pozorišta, bioskopi i druge kulturne institucije. Međutim, novi režim rada sada podrazumeva poštovanje posebnih mera predostrožnosti. Za najveći broj njih to znači gotovo upola manje publike, mnoštvo različitih protokola koji zahtevaju dodatne ljude i dodatna sredstva, prilagođavanje repertoara i menjanje planova.

Milena Bogavac objašnjava kako, primera radi, sala Šabačkog pozorišta ima 314 sedišta, a da sada može da primi tek 120 gledalaca.

"Takođe, preporuka je i da se sve predstave igraju na velikoj sceni, što znači da smo svoje kamerne komade prilagodili novim uslovima", objašnjava ona.

Da biste pogledali predstavu neophodno je da na predstavu ponesete zaštitnu masku, da dezinfikujete ruke i obuću na ulazu, kao i da dozvolite da vam se prilikom ulaska izmeri telesna temperatura.

U Šabačkom pozorištu takođe pozivaju svoje gledaoce da dođu ranije na izvođenja, ne bi li izbegli stvaranje gužvi u foajeu i kako bi stigli da ispoštuju sve propisane bezbednosne mere.

KO PLAĆA TESTIRANJE GLUMACA?

"Naši zaposleni, takođe, nose zaštitne maske, tokom rada na predstavama i uopšte, tokom svog radnog vremena, provedenog u prostorijama pozorišta. Jedini oslobođeni obaveze da nose maske su glumci, ali – sve naše glumce smo testirali na početku sezone i bićemo u obavezi da testiranje ponavljamo, nakon određenog vremena ili ukoliko postoji sumnja da je neko od njih ili njihovih najbližih zaražen", objašnjava Milena Bogavac u pismenom odgovoru za "Novu ekonomiju".

Kako dodaje, na sreću još uvek nije bilo zaraženih, ali će ukoliko ih bude, biti ponovo svi testirani. Učestala testiranja međutim koštaju, a sve to ne plaća država, kako je ranije bilo najavljivano.

"Iako u državnim preporukama za institucije kulture, piše da će testiranja za glumce biti besplatna, u slučaju Šabačkog pozorišta nije bilo tako. PCR testovi za naš ansambl, puno su nas koštali, pa ako se takva praksa nastavi, obaveza da testiramo glumce, biće veliko opterećenje za naš budžet", zaključuje Bogavac.

PONOVO RADI BIOSKOP

Ogromno opterećenje osetili su i bioskopi. I to širom sveta. Podaci koje OEBS iznosi jeste da je "Hollywood reporter" sredinom marta objavio da je globalni gubitak od prodaja karata na blagajnama iznosio oko pet milijardi dolara, najviše zbog zatvaranja 70.000 bioskopa u Kini. Sa širenjem virusa, rastao je i gubitak, pa je ova procena krajem maja dostigla čak 17 milijardi američkih dolara, da bi podaci iz avgusta ukazali na to da su prihodi blagajni u Sjedinjenim Državama manji za 75,9 odsto nego 2019. godine.

Gubitke su osetili i domaći bioskopi i filmske produkcije, a kako ocenjuje producent **Miroslav Mogorović** iz kompanije Art end popcorn (Art & Popcorn) malim bioskopima je i u normalnim okolnostima teško da opstanu. Jedan od njih je i bioskop Fontana koji se nalazi na Novom Beogradu, a čiji je vlasnik upravo ova firma.

Kako Mogorović objašnjava za "Novu ekonomiju", nakon šestomesečne pauze, ovaj bioskop je nastavio sa radom, međutim, kako on ocenjuje, ovaj period se svakako ne može nazvati redovnim režimom rada.

"Posetilaca je malo, kao i filmova koji se distribuiraju. Bez systemske pomoći usmerene direktno ka bioskopima teško je očekivati da će bioskopi dočekati kraj pandemije".

Kako objašnjava, mnoge evropske države su prepoznale taj problem i direktnom podrškom bioskopima i distributerima pokušavaju da im pomognu da opstanu. "Nadamo se da će i naša država naći pameti i načina da pomogne bioskopima kako bi preživeli pandemiju", navodi Mogorević u pisanom odgovoru.

MIRIS KNJIGE ILI KLIK NA NASLOV

Postoje i oni koji pandemiju preživljavaju tako što prilagođavaju i menjaju svoje poslovanje. Tako, na primer, vlasnik i urednik izdavačke kuće Booka **Ivan Bevc** za "Novu ekonomiju" objašnjava da su zbog pandemije i uvođenja vanrednog stanja u martu rešili da zatvore svoju knjižaru, ali i da onda ulože više resursa u prodaju knjiga preko interneta.

"Prosto smo pojačali rad na onlajn prodaji, preko društvenih mreža, njuzletera, animirali smo čitaoce i čitateljke i ponudili neke fine akcije i bukvalno je taj odgovor bio momentalan. Nama je ta onlajn prodaja do početka maja, do kraja vanrednog stanja i dok nismo ponovo otvorili knjižaru pokrivala troškove plata i svega ostalog i niko nije izgubio posao i zadržali smo sve zaposlene", objašnjava Bevc.

Iako su za sada pokazatelji prihoda na dobrom nivou, najveći problem mu, kaže, predstavlja neizvesnost. Takođe, on dodaje kako je moguće jedno vreme pokrivati troškove knjižare приходима od prodaje knjiga preko interneta, ali da to ne može trajati daveka.

"Ako država kaže da ništa ne radi, onda ništa ne radi, ali je onda opet pitanje da li mi to možemo da izdržimo. Mi možemo neko vreme da idemo u minus, možemo neko vreme da zavlačimo ruku duboko u džep da bismo pokrili plate i doprinose tih zaposlenih. U nekom trenutku mi prosto taj novac više nećemo imati. I u tom slučaju će naših petnaestak zaposlenih ostati bez posla, što je poslednje što želimo".

A želeo bi, dodaje, više kontakta između pisaca i čitalaca, jer to je ono što u ovim vremenima najviše nedostaje. Od države, pak, ne očekuje ništa, jer je tako, kako kaže, navikao.

"Ja toliko dugo godina živim i radim ovde, pa sam navikao da ništa ne očekujem od države, što je i dobro jer je dovelo do toga da smo svi mi na ovom izdavačkom tržištu dosta otporni i sposobni i kada bi nam svaka privredna grana bila kao izdavaštvo i knjižarstvo verujte mi, Srbija bi bila kao Švajcarska. To tržište je zdravo i kvalitetno, tu radi mnogo dobih i kvalitetnih ljudi i čitaju se knjige i ljudi kupuju knjige u Srbiji".

TRŽIŠTE 1 – DRŽAVA 0

Ipak Srbija je ta koja već odavno nije na nivou zadatka i odavno nije na nivou koji je tržište postiglo, objašnjava Bevc. Kao primer navodi i budžet za kulturu koji je manji od jednog procenta BDP-a, ali i nedostatak podsticaja za izdavače i autore. Tu bismo, kako kaže, mogli da se ugledamo na susednu Hrvatsku koja stimuliše izdavače i daje podsticaje za objavljivanje dela domaćih pisaca.

"Vi ako odlučite da objavite neku kvalitetniju knjigu domaćeg autora dobijete novac kojim recimo možete da platite njegov honorar, što nije malo i daje im se neka vrsta stipendije za pisanje knjiga. Dakle, meni bi mnogo značilo da neki autori sa kojima ja sarađujem mogu da dobiju recimo šestomesečnu stipendiju da knjigu napišu i neki novac za njihov honorar. Onda bi se domaći pisci mnogo više objavljivali", objašnjava Bevc.

Sa druge strane, s obzirom na predviđanja ekonomskih kretanja i prognozirani pad BDP-a realnije je očekivati manja ulaganja u kulturu nego dodatna sredstva koja bi bila izdvojena. Kako iz Ministarstva kulture kažu za "Novu ekonomiju", oni su "očuvali instituciju konkursa" te su na taj način "u okviru svojihograničenih mogućnosti kada je reč o iznosu budžeta" doprineli da ustanove kulture i umetnici što bezbolnije prođu kroz ovaj period.

Ipak, ističu da će, ukoliko uvide da je to neophodno, predložiti da se pomoć pruži samostalnim umetnicima koji ne mogu da ostvare nikakve aranžmane.

Sa druge strane, bojazan od sve manjeg ulaganja u kulturu i kreativnu industriju, i to na globalnom nivou, navodi se i u izveštaju OEBS-a. Oni naime izražavaju zabrinutost da bi kriza mogla da ima dugoročne posledice na kulturni i kreativni sektor zbog toga što bi smanjeno ulaganje u ove delatnosti moglo dovesti do toga da će se mnogi kulturni radnici povući i početi da traže druge poslove.

Ovo bi, skreće se pažnja, moglo da dovede ne samo do ekonomskog gubitka, već i da dovede do smanjenja blagostanja, da unazadi duh određenih gradova i regiona, kao i da utiče na smanjenje kulturnih različitosti. Ipak, Bevc veruje da bi pandemija mogla biti ne samo uzrok ovakvih budućih dešavanja, nego i univerzalno opravdanje za greške koje se sada prave.

"Mislim da će nažalost ovo sve sutra opet biti izgovor za razne neke stvari i koje se nisu dobro radile i koje se nisu dobro planirale i koje se nisu dobro izvele. I kad god budete potegli neku temu uvek će biti 'ali znaš bila je korona, bilo je ovo, bilo je ono'. I u toj koroni neko se snašao bolje neko lošije, kao što se i u ovoj našoj branši neko snašao bolje, neko lošije".

Ko se kako snašao teško je još uvek oceniti, jer nam svaki novi dan možete doneti nova zatvaranja i novi rast broja zaraženih, a sezona u većini kulturnih ustanova je upravo u toku.

Pronaći pravi odgovor i pružiti pomoć baš onima kojima je najneophodnija kada para u kasi ima sve manje, izazov je sa kojim će se države, čini se, još dugo nositi.

Katarina Baletić

Nova Ekonomija/amcham.rs

Svega petina Beograđana bi pristala na vakcinaciju protiv COVID-19

Svega petina zdravih stanovnika glavnog grada Srbije i nešto više od dve petine onih sa nekim hroničnim oboljenjem spremni su da se vakcinišu protiv koronavirusa, pokazalo je **istraživanje Američke privredne komore** koje je urađeno u saradnji sa Ekonomskim Institutom i Institutom za epidemiologiju Medicinskog fakulteta u Beogradu.

Nešto manje od polovine građana Beograda (45 odsto) još nije odlučilo da li bi se vakcinisali kada vakcina protiv COVID-19 bude dostupna na našem tržištu. Četvrtina građana je izjavila da se ne bi vakcinisala, dok će odluke oko 9 odsto građana zavisiti od izbora proizvođača vakcine.

Rezultati su međutim nešto drugačiji kod građana koji imaju neko hronično oboljenje. Vakcinisalo bi se njih 42 odsto, 36,6 odsto i dalje je neodlučno, oko 14 procenata ne želi da se vakciniše protiv koronavirusa, dok će 6 odsto Beograđana koji boluju od neke hronične blesti doneti odluku o tome kad saznaju ko je proizvođač vakcine.

Istraživanje je sprovedeno krajem septembra za potrebe studije "Mogućnosti za unapređenje zdravstvenog sistema u borbi protiv epidemije COVID-19 u periodu 2020-2021".

BRINE PAD IMUNIZACIJE

U istraživanju se ocenjuje da vakcinacija kao najefikasnija mera prevencije dobija na važnosti u periodu pandemije i upozorava se na nepovoljne trendove u imunizaciji stanovništva u Srbiji.

Primer imunizacije protiv sezonskog gripa pokazuje da su u poslednjih deset godina ostvareni zadovoljavajući rezultati u sezonama 2008/09. i 2009/10. godine kod imunizacije populacije starije od 65 godina, ali je nakon toga situacija u poređenju sa Evropskom unijom dosta lošija.

Tokom sezone 2008/09. vakcinisano je 27 odsto stanovništva starijeg od 65 godina, a naredne 2009/10 gotovo trećina. Međutim, u sezoni 2016/17. taj udeo pao je na 14 odsto stanovništva starijeg od 65 godina.

Trend je još nepovoljniji kod vakcinacije zdravstvenih radnika protiv sezonskog gripa, jer je na početku posmatranog perioda vakcinisano 15 odsto njih, ali posle deset godina udeo onih koji su se vakcinisali pao je na 11 odsto od ukpnog broja zdravstvenih radnika.

NAJVEĆI JE OTPOR PREMA MMR1 VAKCINI

Najnoviji podaci o opštoj imunizaciji stanovništva tokom prvih šest meseci 2020. godine, takođe nisu ohrabrujući. Obuhvat redovnim vakcinama je niži od istog perioda prethodnih godina i to u rasponu od 5 do 12 procenata, u zavisnosti od tipa vakcine.

Najniži obuhvat, 38,2 odsto je za MMR1 vakcinu, navodi se u studiji.

U Američkoj privrednoj komori apeluju na hitno i sveobuhvatno jačanje poverenja u programe imunizacije, a naglašava se i da je potrebno obezbediti kapacitete za distribuciju vakcina različitih proizvođača.

Navodi se da je željeni obuhvat vakcinacije od 60 do 70 odsto stanovništva.